

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural l'Espona

Núm. 12

abril-maig de 2003

Edita: Associació Cultural l'Espona
Adreça: Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
Telèfon: 977 77 47 39
e-mail: espona@menta.net

Editorial

Segle XXI. El segle dels avenços tecnològics, del triomf de l'era de la informació, de la racionalitat guanyada per l'experiència de conflictes passats... El segle de la racionalitat??

Ara que els privilegiats de viure al primer món tenim més comoditats que mai, sembla que no lliga gens com vivim amb el que vivim. Només cal mirar la televisió o repassar els diaris per llegir-hi sempre el mateix: míssils que cauen a l'Iraq i, al mateix temps, manifestacions massives amb el que esdevindrà un mític "NO A LA GUERRA". No són els governants la representació del poble? No paguem perquè facin sentir, allà on calgui, la nostra veu? Doncs com és que poden arribar a tals extrems de cinisme que es fan els cecs i els sords davant l'opinió generalitzada contra aquest conflicte irracional?

És curiós que, mentre tothom pot patir les imatges de xiquets quedant-se sense braços o gent de totes les edats evitant qui sap com un destí fatídic, hi ha qui troba un atemptat que un parell d'ous regalimin americana avall dels qui són com a mínim còmplices d'aquest desastre. Es tracta, evidentment, d'accions fora de lloc dutes a terme per uns quants exaltats, però és una barbaritat comparar-les amb l'acció criminal i assassina.

Activitats

- Dissabte de Pasqua (19-4-2003) farem una excursió pel tema del catàleg arquitectònic del terme. Concretament anirem a les Sisquelles.
- Excursió a la Vall del riu Glorieta (a la part meridional de la serra de Prades). Dia 27 d'abril. En aquesta excursió arribarem fins a les fonts de Glorieta, amb nombrosos salts d'aigua, gorgs i balms. Durada: tot el dia; hores de caminar: 3'30; dificultat: baixa; desnivell: 300 m. Organitza: CATSUD. Inscripcions: tel. 626684917, a/e. catsud@catalunyasud.net.
- Exposició itinerant "Jacint Verdaguer (1845-1902), l'escriptor i l'època". El Palau Oliver de Boteller de Tortosa acull aquesta exposició, que es va inaugurar el dia 4 d'abril i que romandrà oberta fins al 30 d'abril. Horari: dies feiners de 15.00 h a 20.30 h. Tortosa.
- Rutes riberenques. La penya ciclista de la Ribera d'Ebre organitza a Móra d'Ebre la IX Marxa Cicloturista "Rutes Riberenques", el dia 27 d'abril. Hora de sortida: 8.30 h al Poliesportiu de Móra d'Ebre. Inscripcions: 12 € anticipada, 15 € el dia de la marxa. Móra d'Ebre.
- VIII Fira del Vi de Falset. Dies 3 i 4 de maig. Mostra de vins de la DO del Priorat. Organitza: SEMAC, Ajuntament de Falset i Escola d'Enologia Jaume Ciurana. Falset.

El record d'una altra Palma

Diuen que el poble que oblida la seua història està condemnat a repetir-la. Aquesta és una afirmació que, com totes, es pot discutir, però amb la qual estic totalment d'acord. Dic això perquè em fa l'efecte que una part del patrimoni històric (no el confongueu amb l'arquitectònic) de la Palma, i també de la totalitat de Catalunya, ha estat esborrat de la memòria col·lectiva. O, almenys, hi ha molta gent que no en vol parlar: em refereixo a la Segona República.

D'aquest tema, el mes d'octubre passat, diverses persones, filles o vinculades al nostre poble, en vam parlar amb el Joaquim Escolà, militant d'Esquerra Republicana de Catalunya durant la Segona República i del PSUC durant la Guerra Civil, que es va veure obligat a exiliar-se a França després de la victòria franquista.

Amb una vitalitat envejable, tot i els seus 96 anys, aquest antic regidor de l'Ajuntament de la Palma, ens va explicar quin era l'ambient que es respirava en aquells anys difícils i quins eren els objectius polítics que, tant ell com els partits on va militar, s'havien marcat. Després de diverses converses, en les quals es va demostrar que el Joaquim Escolà tenia una memòria privilegiada, la conclusió no va poder ser una altra: el que movia a ell i els seus correligionaris era la lluita per la democràcia, tal com la coneixem ara. El problema és que aquesta reivindicació la van portar a la pràctica fa més de setanta anys, quan, potser, ni el nostre poble ni el nostre país, estaven prou preparats per assumir aquest *statu quo*.

Però aquestes converses també van servir per recordar una Palma diferent de la que ha estat la resultant després del pòsit de quaranta anys de franquisme. En concret em refereixo a la Palma dels casaments i dels enterraments civils, la del teatre en català a cal Trist, etc. En definitiva, la d'uns anys en què tots els fonaments d'una cultura laica i democràtica van entrar, de la mateixa manera que a la resta del país, com una ventada d'aire fresc gràcies a la finestra oberta que va deixar la proclamació de la Segona República i que, la guerra primer i la dictadura després, van tancar de cop.

És cert que es van cometre errors tràgics, tant per part d'un bàndol com per part de l'altre, durant la guerra i els primers anys de la postguerra, per tal d'imposar unes determinades ideologies. Però el testimoni de Joaquim Escolà ens recorda que hi va haver una sèrie de gent que, als anys trenta del segle passat, va lluitar per fer realitat un somni: la convivència democràtica. Ara bé, el despertar d'aquestes persones va ser molt dur i el van haver de pagar amb l'exili, la presó o, fins i tot, la mort.

És per això que crec que cal recordar aquestes persones i, per una qüestió de justícia, no deixar-les de banda en la nostra memòria col·lectiva. Al cap i a la fi, la majoria dels represaliats, d'un bàndol i de l'altre, van ser les víctimes d'un temps que val més que no torni. Seria una bona idea recordar-les a totes públicament, ja que així demostrariem que la nostra democràcia, per fi, està assentada i és madura.

Ricard Sas Filella

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.